

Valamennyi érettségiztető intézmény
igazgatójának

Ügyiratszám: KPF/39-1/2017

Székhelyén

Tárgy: Érettségi körlevél

Tisztelt Intézményvezető Asszony/ Intézményvezető Úr!

A 2016/2017. tanév során tizenharmadik alkalommal kezdődik meg a kétszintű érettségi vizsgák május-júniusi vizsgaidőszakának előkészítése. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján és a megváltozott jogszabályi környezet miatt körlevelünk célja, hogy felhívja a figyelmet néhány – a korábbi vizsgaidőszakokban felmerült – kérdésre, valamint a jogszabályi változásokból következően az idei vizsgaidőszak újdonságaira.

A vizsgaszabályzatban 2017 januárjában hatályba lépő legfontosabb változásokra jelen körlevelünkben részletesen is kitérünk, azokat vastag betűvel kiemeljük.

Ez a körlevél azonban nem pótolja az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: vizsgaszabályzat) tanulmányozását és pontos ismeretét.

Az érettségi vizsgaszervezésben szintén meghatározó szerepet játszó megyei/fővárosi kormányhivatalok oktatási főosztályaira vonatkozó aktuális információk megtalálhatók az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) honlapján (www.oktatas.hu - [Köznevelés/Kormányhivatalok/Kormányhivatalok elérhetőségei](#)).

Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a kétszintű érettségi vizsga adminisztrációs rendszere (a továbbiakban: érettségi szoftver) – bár számos ellenőrzést elvégez, sok lehetséges hibát kiszűr, segít egyes döntések meghozatalában – nem pótolja, nem is pótolhatja a vizsgarendszer felelős szereplőinek (vizsgaelnök, igazgató, vizsgáztató tanár) körültekintő és jogszerű döntéseit, és nem mentesít a meghozott döntések felelőssége alól.

Az érettségi vizsgára történő jelentkezés és a felsőoktatási felvételi jelentkezés – bár szorosan összefügg – külön adminisztrációs folyamat, egyik jelentkezés sem „helyettesíti” vagy „váltja ki” a másikat.

1. Jelentkezéssel és a vizsgatárgyak/vizsgakövetelmények változásaival kapcsolatos kérdések

- 1.1. Fontos változás, hogy szakgimnáziumban - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 6. §-ában meghatározottak szerint - kötelezően választandó vizsgatárgyként a szakgimnázium ágazatának megfelelő szakmai vizsgatárgyból kell érettségi vizsgát tenni. Ennek megfelelően az érettségi vizsgatárgyak köre változott. Az ágazati és ágazaton kívüli szakmai vizsgatárgyak (a továbbiakban: szakmai vizsgatárgyak) közép- és emelt szintű vizsgaleírásai és vizsgakövetelményei megtalálhatók az OH honlapján (www.oktatas.hu) a [Köznevelés/Érettségi/Érettségi vizsgatárgyak](#) menüpontban.**
- 1.2. A szakmai előkészítő vizsgatárgyak 2017. január 1-jével megszűntek, ezekből a vizsgatárgyakból a továbbiakban nem lehet vizsgát tenni.**
- 1.3. 2017-től a vizsgakövetelmény és a vizsgaleírás több vizsgatárgy esetében is megváltozott. Elengedhetetlen, hogy a szaktanárok és a vizsgát szervező kollégák részletesen tanulmányozzák a vizsgaleírásokat. A vizsgatárgyak vizsgaleírásai és vizsgakövetelményei megtalálhatók az OH honlapján (www.oktatas.hu) a [Köznevelés/Érettségi/Érettségi vizsgatárgyak](#) menüpontban.**
- 1.4. A középiskolai történelmi atlasz használatára vonatkozóan az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet 3. §-a alábbi átmeneti rendelkezést tartalmazza:
„A 2016/2017. tanév május-júniusi vizsgaidőszakában az érettségi vizsgán az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott, kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz és a 2015/2016. tanévben tankönyvjegyzékre került középiskolai történelem atlaszok is használhatóak.”**
- 1.5. 2017-től a vizsgakövetelmény és a vizsgaleírás több vizsgatárgy esetében is megváltozott. A vizsgaszabályzat 41. § (8) bekezdése szerint pótló érettségi vizsga esetén az előzőleg sikeresen teljesített vizsgarészeket - amíg a vizsgakövetelmények az adott vizsgatárgyban nem változnak - nem kell megismételni. A vizsgaszabályzat 12. § (5) bekezdése szerint az érettségi vizsgát mindig az adott vizsgaidőszakban érvényes vizsgakövetelmények szerint kell letenni. Azoknál a vizsgatárgyaknál, amelyeknél megváltoztak a követelmények a 2017 előtti vizsgaidőszakokban teljesített vizsgarészek beszámítására már nincsen lehetőség. Amennyiben a vizsgázó pótló vizsga letételére jogosult, úgy a törzslapkiadvány alapján a jelentkezés vizsgaidőszakában kell vizsgatárgyanként megvizsgálni, hogy a vizsgázó mely vizsgatárgyakból jogosult a sikeresen teljesített vizsgarészen (pl.: írásbeli, szóbeli, gyakorlati) elért eredmény**

megtartására, és mely vizsgatárgyakból nem. A vizsgakövetelmények változásáról az OH honlapján (www.oktatas.hu) a [Köznevelés/Érettségi/Érettségi vizsgatárgyak](#) menüpontban tájékozódhatnak.

- 1.6. A 2017. május-júniusi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgadolgozatokat már A magyar helyesírás szabályai tizenkettedik kiadása alapján kell értékelni.
- 1.7. A vizsgajelentkezések fogadásakor mindenképpen ellenőrizni kell, hogy az egyes jelentkezők esetében a megjelölt vizsgatárgyak – a 2016/2017. tanév rendjéről szóló 12/2016. (VI. 27.) EMMI rendeletben meghatározott – írásbeli vizsgáinak időpontja nem „ütközik-e”.
- 1.8. Ha a vizsgázó a 2017. május-júniusi vizsgaidőszakban érettségi vizsgát és szakmai vizsgát is tesz, és az érettségi vizsganap és az írásbeli szakmai vizsganap azonos napra eső időpontjai nem teszik lehetővé, hogy mindkét vizsgán részt tudjon venni, a 2016/2017. tanév rendjéről szóló 12/2016. (VI. 27.) EMMI rendelet 1. mellékletének II/6. pontja alapján kell eljárni.
- 1.9. Vizsgajelentkezést visszavonni, megváltoztatni a jelentkezési határidő (február 15.) után – a vizsgaszabályzatban rögzített kivételektől eltekintve – nem lehet.
- 1.10. Továbbra is fontos, hogy a vizsgaszabályzat 61/A. §-a szerint emelt szintű érettségi vizsga csak abból a vizsgatárgyból tehető, amely – mint a felsőoktatási felvételi eljárás során figyelembe vehető érettségi vizsgatárgy – a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében szerepel. Kérjük, hívja fel erre az érintett szaktanárok és osztályfőnökök figyelmét! Az emelt szinten letehető érettségi vizsgatárgyakról az OH honlapján (www.oktatas.hu) részletes tájékoztatást találnak ([Köznevelés/Érettségi/Általános tájékoztatás](#) vagy [Köznevelés/Érettségi/Aktuális vizsgaidőszak: 2017. május-június](#)).
- 1.11. Ha a vizsgázó nem magyar állampolgár vagy a középiskolai tanulmányai befejezését megelőző négy tanév közül legalább hármat nem a magyar köznevelési rendszerben végzett, a magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett magyarból, mint idegen nyelvből tehet kötelező érettségi vizsgát, a tanuló anyanyelvének vizsgálatára a jelentkezés elfogadásakor nincs szükség. Kettős állampolgárság esetén a vizsgázóra a magyar állampolgárookra érvényes szabályozás vonatkozik.
- 1.12. A magyar nyelv és irodalom az Nkt. 6. §-a értelmében kötelező vizsgatárgy. A vizsgaszabályzat 6. § (5) bekezdése a magyar mint idegen nyelv vizsgatárgy választását az érettségig kizárólag abban az esetben engedélyezi, ha azt az arra jogosult személy a magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett választja. Ennek megfelelően a vizsgára bocsátás feltétele a magyar nyelv és irodalom érettségi vizsgára való jogosultság, azaz a magyar nyelv és irodalomból a teljes képzési időre előírt év végi osztályzatok megszerzése. A magyar mint idegen nyelv vizsgatárgy esetében a magyar nyelvtan és a magyar irodalom tantárgyak követelményeit kell teljesíteni a vizsgára bocsátás feltételeként.
- 1.13. Tekintettel arra, hogy a vizsgaszabályzat szerint a magyar mint idegen nyelv vizsgatárgy az érettségig kizárólag abban az esetben engedélyezett, ha azt a jelentkező a magyar nyelv és irodalom vizsgatárgy helyett választja, nincs arra lehetőség, hogy a vizsgázó ebből a vizsgatárgyból előrehozott vizsga letételére jelentkezzen.
- 1.14. A nem magyar állampolgárságú vizsgázóknak – a magyar mint idegen nyelv vizsgatárgyat kivéve – az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez minden szempontból ugyanazt az érettségi vizsgát kell letenniük, mint a magyar állampolgárságú vizsgázóknak, azaz az Nkt. 6. §-ában meghatározott kötelező vizsgatárgyakból legalább elégséges osztályzatot szereznie. Az idegen nyelv vizsgatárgy lehet a vizsgázó anyanyelve is, ha ezt a nyelvet tanulta a középiskolai tanulmányai során, és teljesítette a vizsgára bocsátás követelményeit. A magyar mint idegen nyelv vizsgája nem helyettesítheti az idegen nyelv vizsgát.
- 1.15. **Térítésmentes az érettségi vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt az érettségi bizonyítvány megszerzéséig és az adott vizsgatárgyból az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti, tanulói jogviszonyban tett sikertelen érettségi vizsga első javító- és pótló vizsgája. Térítésmentes továbbá – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 29. § szerint – a szakgimnáziumban az érettségi végzettséggel rendelkező tanuló részére egy szakmai érettségi vizsgatárgyból tett érettségi vizsga és első alkalommal a javító- és pótlóvizsga. Minden más esetben a vizsgáért vizsgadíjat kell fizetni.**
A fizetendő vizsgadíj összege:
- Ha a jelentkező vizsgajelentkezését egy kormányhivatalba nyújtja be, a középszintű érettségi vizsgáért az adott évre érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 15 %-ának megfelelő, ezer forintra kerekített összeget kell fizetnie az OH számára (ez az összeg 2017-ben 19.000- Ft).
 - Az emelt szintű érettségi vizsgáért minden vizsgadíjra kötelezett jelentkezőnek az adott évre érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 25 %-ának megfelelő, ezer forintra kerekített összeget kell fizetnie az OH számára (ez az összeg 2017-ben 32.000- Ft).
- Ha a jelentkező a középszintű vizsgajelentkezését egy középiskolába nyújtja be, úgy a középszintű vizsga fent meghatározott vizsgadíját a középiskolába kell befizetni. Emelt szintű vizsgajelentkezés esetén a vizsga díját az OH számára kell befizetni. A vizsgadíjak vizsgatárgyanként értendők.
- A vizsgadíj befizetésére vonatkozó további részletes információk megtalálható az OH honlapján a [Köznevelés/Érettségi/Általános tájékoztatás](#) menüpontban az Érettségi vizsgadíj fizetésére vonatkozó információk linkre kattintva.
- A vizsgadíj befizetése az OH számlájára történhet:

- a területileg illetékes kormányhivatalokban beszerezhető utalványon;
- banki átutalással az alábbiak szerint:

Jogosult neve: Oktatási Hivatal, számlaszám: Magyar Államkincstár 10032000-00282637-00000000.

Külföldről történő átutalás esetén, amennyiben a fizetés nem forintban történik, figyelni kell arra, hogy a befizetés összege napi árfolyamon forintra átszámítva, az utaláskor felszámított kezelési költség levonása után is fedezze a vizsgadíjat. A devizában befizetett összeg a Magyar Nemzeti Bank aktuális napon érvényes árfolyama alapján, forintban kerül jóváírásra. Deviza átutalásnál a költségmegosztás módjánál az our/saját lehetőséget kell választani, azaz az átutalást indító fél viseli az átutalással járó összes költséget.

A külföldről történő átutaláshoz az alábbi adatokra is szükség lehet:

- A kedvezményezett neve: Oktatási Hivatal, 1055 Budapest, Szalay u. 10-14., Hungary
- A kedvezményezett bankja: Magyar Államkincstár
- A bank címe: 1054 Budapest, Hold utca 4.

Ha az ügyfél SEPA-képes bankból utal az Európai Unió belülről, az alábbi adatokat kell megadni (ez az utalási mód olcsóbb):

- utalás devizaneme: EUR
- Oktatási Hivatal IBAN-számlaszáma: HU94 1003 2000 0028 2637 0000 0000
- Államkincstár SWIFT/BIC kódja: HUSTHUHB

Ha az ügyfél nem SEPA-képes bankból utal (bármilyen devizanem, bármilyen bank, bármilyen ország esetében), az alábbi adatokat kell megadni:

- Oktatási Hivatal IBAN-száma: HU94 1003 2000 0028 2637 0000 0000
- Számlavezető bank („account with institution”) SWIFT-BIC kódja: HUSTHUHB
- Magyar Nemzeti Bank, mint levelező bank („correspondent”) SWIFT-BIC kódja: MANEHUHB

A vizsgadíj befizetéséről szóló utalvány, illetve az átutalási megbízás Közlemény rovatában fel kell tüntetni a 20-as számot, valamint egy szóköz kihagyásával az egyedi érettségi iktatószámot. Az egyedi érettségi iktatószámot a jelentkezést rögzítő intézmény biztosítja a jelentkező számára.

(Előfordulhat olyan eset is, hogy a vizsgázó a vizsgadíjat több vizsgatárgy után a középiskolának, egy vizsgatárgy után az OH számára fizeti be.) A befizetési bizonylatot a jelentkezési laphoz kell csatolni. A vizsgadíj befizetése nélkül a jelentkezés érvénytelen, és a vizsgázó nem tehet érettségi vizsgát. Fontos, hogy csak az emelt szintű vizsgajelentkezésekhez kapcsolódó befizetési adatokat kell az érettségi szoftverben a vizsgázó alapadatainál teljes körűen rögzíteni. Az érettségi szoftverben nem szabad rögzíteni a középiskola számára befizetett vizsgadíjakat!

- 1.16. A tanulói jogviszonyban nem levő vizsgázó érettségi vizsgára a kormányhivatalokban, vagy bármelyik érettségi vizsgát szervező középiskolában jelentkezhet. A középiskola azonban nem köteles fogadni a tanulói jogviszonnyal nem rendelkező vizsgázó jelentkezését. Erről a vizsgát szervező középiskola igazgatója dönt. Ha a középiskola fogadja a tanulói jogviszonnyal nem rendelkező vizsgázó jelentkezését, középszintű érettségi vizsga esetén – az előző pontban meghatározott összegű – vizsgadíjat a középiskolának kell befizetni. Az emelt szintű érettségi vizsga díját minden esetben az OH számlájára kell befizetni. (Számlaszám az előző pontban.) A befizetési bizonylatot a jelentkezési laphoz kell csatolni, és a jelentkezést befogadó intézményben kell megőrizni. A vizsgadíj befizetése nélkül a jelentkezés érvénytelen. Fontos, hogy az emelt szintű vizsgajelentkezésekhez kapcsolódó befizetési adatokat az érettségi szoftverben a vizsgázó alapadatainál teljes körűen rögzíteni kell.
- 1.17. Alapvető szabály, hogy a jelentkezőnek az adott vizsgaidőszakban az összes vizsgájára egyetlen helyen kell jelentkeznie.
- 1.18. Azok a vizsgázók, akik a jelentkezés benyújtásának időpontjában külföldi vagy külföldi rendszerű középiskola utolsó évfolyamán folytatják tanulmányaikat, előrehozott érettségi vizsgára kizárólag a kormányhivatalok valamelyikében jelentkezhetnek. Ezek a vizsgázók jelentkezésüket bármely érettségi vizsgatárgyból beadhatják. Ezt azonban kizárólag a május–júniusi vizsgaidőszakban tehetik meg. A vizsgázóknak az adott kormányhivatalt saját maguknak kell kiválasztaniuk.
- 1.19. Ha a vizsgázó korábban kezdte meg érettségi vizsgáját, de valamilyen ok miatt nem szerzett érettségi bizonyítványt, a már sikeresen teljesített vizsgatárgyak minősítéséről nem mondhat le, azokból ismétlődő érettségi vizsgát az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt nem tehet. Ha a vizsgázó még a 2005 előtti, hagyományos rendszerben kezdte meg a vizsgát, és az adott hagyományos vizsgatárgy, melyből legalább elégséges osztályzata van, nem található meg az érettségi szoftverben, akkor a korábbi vizsgaeredmény rögzítéséhez az intézménynek írásban kérnie kell az OH Köznevelési Programkoordinációs Osztálytól az adott vizsgatárgy felvételét (e-mail: erettsegiszoftver@oh.gov.hu).
- 1.20. Előrehozott érettségi vizsgát a tanulók – a vizsgára bocsátás feltételeinek teljesítése esetén – csak a középiskolai tanulmányaik várható teljes befejezését megelőző első vagy második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában tehetnek, és csak a magyarországi középiskolában tanított idegen nyelvekből, illetve informatikából.
- 1.21. Ha a tanuló a középiskola utolsó évfolyamán nem tudta befejezni a tanulmányait, az adott vizsgaidőszakban rendes, javító és pótló érettségi vizsgát nem tehet. A tanuló kérelmére a rendes érettségi vizsgajelentkezéseket előrehozott érettségi vizsgajelentkezésre kell változtatni bármely érettségi vizsgatárgyból (azaz nem csak a magyarországi középiskolában tanított nyelvekből és informatikából), amelyből jogosult érettségi vizsgát tenni. Azokat a vizsgajelentkezéseket (beleértve a javító és pótló vizsgákat) amelyre a tanuló nem jogosult, törölni kell.

- 1.22. Ha a vizsgázó korábban egy adott vizsgatárgyból eredményes középszintű előrehozott érettségi vizsgát tett, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt ebből a vizsgatárgyból nem tehet újra középszintű érettségi vizsgát, nem „javíthat” a korábban elért eredményén. Ugyanakkor a középiskola végzős tanulói, a rendes érettségi vizsgájuk vizsgaidőszakában, ha a középiskolai tanulmányaikat a vizsgaidőszak kezdete előtt sikeresen befejezték, bármilyen olyan vizsgatárgyból tehetnek szintemelő érettségi vizsgát, amelyből középszintű előrehozott vizsgaeredménnyel már igen, de emelt szintű vizsgaeredménnyel még nem rendelkeznek.
- 1.23. A sikertelen előrehozott érettségi vizsga esetében az adott vizsgatárgyból javító vagy pótló vizsgára legkorábban csak a rendes érettségi vizsga vizsgaidőszakában lehet jelentkezni.
- 1.24. Azok a tanulók, akik a tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt középszinten – magyarországi középiskolában tanított idegen nyelvekből, valamint informatikából – előrehozott érettségi vizsgát tettek, ezekből a vizsgatárgyakból tehetnek szintemelő érettségi vizsgát. Ezt változatlanul mind a május-júniusi, mind az október-novemberi vizsgaidőszakban megtehetik.
- 1.25. Az Nkt. 6. § (4) bekezdése szerint a középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Tehát az érettségi vizsgák kezdetéig kell teljesíteni a közösségi szolgálatot, és abban az esetben, ha a vizsgázó ezt nem teljesíti, nem kezdheti meg – egyetlen vizsgatárgyból sem – az érettségi vizsgáit. A közösségi szolgálat alól felmentést az Nkt. kizárólag
- a felnőttoktatásban részt vevő tanulók, valamint
 - a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól igazgatói határozatban mentesített sajátos nevelési igényű tanulók esetében engedélyezi.
- A magántanulóknak és az évismétlőknek is teljesíteniük kell a közösségi szolgálatot. A közösségi szolgálatra vonatkozó rendelkezés nem vonatkozik azokra a vizsgázókra, akik egy korábbi vizsgaidőszak előtt már befejezték a középiskolai tanulmányaikat, vagy már rendelkeznek érettségi bizonyítvánnyal.
- 1.26. Ha a vizsgázó rendes érettségi vizsgáját középiskolai tanulmányainak teljes befejezése után, tanulói jogviszonyon kívül teszi, és iskolai rendszerű nevelésben-oktatásban szerzett, államilag elismert szakképesítéssel rendelkezik, az érettségi vizsgára való jelentkezéskor be kell mutatnia az államilag elismert szakképesítést tartalmazó bizonyítványát.
- 1.27. Ha a vizsgázó rendes érettségi vizsgáját középiskolai tanulmányainak teljes befejezése után, tanulói jogviszonyon kívül teszi, és iskolai rendszerű nevelésben-oktatásban szerzett, államilag elismert szakképesítéssel rendelkezik, a vizsgára való jelentkezéskor nyilatkoznia kell arról, hogy kötelezően választandó vizsgatárgyból kíván-e érettségi vizsgát tenni. Ezt a nyilatkozatát az adott vizsgaidőszakban nem változtathatja meg.
- 1.28. A nemzetiségi nyelvet tanulók az adott nemzetiség nyelvéből, mint idegen nyelv (német nyelv, horvát nyelv, szlovén nyelv) vizsgatárgyból jelentkezhetnek érettségi vizsgára. A középszintű szóbeli érettségi vizsgán a nemzetiségi nyelvet tanulók számára készített tételsorba, az intézmény pedagógiai programja alapján, a nemzetiségi nyelvoktatás részét képező nemzetiségi ismereteket is be kell építeni.
- 1.29. Az utazás és turizmus választható közismereti vizsgatárgyból a kötelező és kötelezően választandó vizsgatárgyon felüli, szabadon választott vizsgatárgyként tehető érettségi vizsga.
- 1.30. A vizsgaszabályzat 12.§ (6) bekezdése alapján az érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező jelentkezőnek valamennyi korábban teljesített vizsgáját fel kell tüntetnie a jelentkezési lapján, és azokat rögzíteni kell – beszámítással – az érettségi szoftverben. Az érettségi szoftver a vizsgajelentkezések rögzítése előtt megmutatja a vizsgázó korábbi – a központi érettségi nyilvántartásban megtalálható – vizsgáit. Az érettségi szoftver a korábbi eredmények rögzítésekor az érettségi nyilvántartásban szereplő adatokat használja. Kérjük, a rögzítés megkezdése előtt alaposan tanulmányozzák át az érettségi szoftver használatához készült útmutatót. A korábbi vizsgák eredményeit tartalmazó törzslap kivonatot a jelentkezési laphoz csatolni kell. Ha a vizsgázó által benyújtott törzslap kivonaton olyan vizsgatárgy is szerepel, melyet a vizsgázó mentességgel tett le (pl. az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tett, mentesült egy vizsgarész alól, mentesült az értékelési rendszer egy részlete alól), de ez a záradékból nem határozható meg egyértelműen, akkor a vizsgajelentkezések rögzítésének lezárása előtt a korábbi vizsgát szervező intézménnyel fel kell venni a kapcsolatot, hogy az adott mentességet pontosan lehessen rögzíteni a rendszerben. Felhívjuk figyelmüket, hogy a „beszámítós” vizsgák eredményeit már a jelentkezéssel egy időben rögzíteni lehet az érettségi szoftverben.
- 1.31. Idegen nyelv érettségi vizsga nélkül tehet érettségi vizsgát az, akinek a tanulói jogviszonya megszűnésének időpontjában hatályos érettségi vizsgaszabályzat rendelkezései szerint nem kellett idegen nyelvből érettségi vizsgát tennie. Ebben az esetben az idegen nyelv vizsgatárgy helyett másik vizsgatárgyból kell érettségi vizsgát tennie, hogy az érettségi bizonyítvány kiállításához szükséges vizsgatárgyak száma meglegyen.
- 1.32. Az érettségi bizonyítvány megszerzése után (még akkor is, ha a vizsgázó tanulói jogviszonnyal rendelkezik) bármelyik vizsgatárgyból, bármelyik vizsgaidőszakban lehet érettségi vizsgát tenni. A tanulói jogviszony megszűnését követően az érettségi vizsgára történő jelentkezésnek nincs tanulmányi követelménye, tehát akár olyan vizsgatárgyból is lehet érettségi vizsgára jelentkezni, amelyiket a vizsgázó középiskolai tanulmányai során egyáltalán nem tanult. Ebben az esetben is

érvényes azonban, hogy csak olyan idegen nyelvből tehető érettségi vizsga, amelyet Magyarországon középiskolában tanítanak.

- 1.33. Ha egy tanuló az érettségi bizonyítványának megszerzését követően tanulói jogviszonyban áll egy olyan intézménnyel (például szakképzési évfolyamon), amely érettségi vizsgát szervez, érettségi vizsgára (közép- és emelt szinten egyaránt) ebben az intézményben kell jelentkeznie. Ha ez az intézmény az adott vizsgaidőszakban nem szervez érettségi vizsgát, a tanuló a jelentkezését benyújthatja a kormányhivatalok valamelyikébe.
- 1.34. Az Nkt. 56. § (1) bekezdése alapján a tanulót a "saját" intézményének igazgatója mentesítheti az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól. Ha a vizsgázót – az Nkt. 56. § (1) bekezdése alapján a kötelező és a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgynak megfelelő tantárgyból középiskolában – mentesítették az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés, minősítés alól, akkor az adott tantárgy helyett a vizsgázó egy másik, általa választott vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát. A vizsgázó részére – a szakértői bizottság szakvéleménye alapján – kérelemre engedélyezni kell az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását, és biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt. A „mentességek” megadására fokozott figyelmet kell fordítani, a „mentességet” minden esetben határozatba kell foglalni, és az érettségi szoftverben adminisztrálni kell. A határozat mintája megtalálható az érettségi szoftver „*Javasolt dokumentumok*” menüpontja alatt.
- 1.35. A „mentességek” megadására az emelt szintű érettségi vizsgák esetében is a középiskola igazgatója jogosult. Az emelt szintű vizsgákra vonatkozó határozatokat 2017. március 1-éig másolatban meg kell küldeni abba a vizsgaszervező kormányhivatalba, amely az érettségi vizsgaszervező telephely városa szerint a vizsgaszervezésben illetékes, hogy azokat a vizsgaszervezés során figyelembe tudják venni.
- 1.36. Felhívjuk a figyelmüket, hogy az emelt szintű **informatika, testnevelés, hang-, film- és színháztechnika ismeretek, informatika ismeretek, távközlés ismeretek vizsgatárgyakhoz a nyilatkozatokat az érettségi szoftverben kell rögzíteni**, papír alapon történő beküldésükre nincs szükség.
- 1.37. Ugyancsak rögzíteni kell az érettségi szoftverben a látássérült vizsgázók speciális igénybejelentő lapját, majd a kinyomtatott és aláírt speciális igénybejelentő lapot e-mailen (ertmod@oh.gov.hu) az OH Köznevelési Programkoordinációs Osztálynak kell megküldeni 2017. március 1-éig.
- 1.38. Ha a vizsgázó pótló érettségi vizsgára nyújtja be jelentkezését, és az adott vizsgatárgyból van már sikeresen teljesített vizsgarésze (pl. írásbeli), akkor a jelentkezéskor írásban nyilatkoznia kell, hogy a már teljesített vizsgarész minősítésének beszámítását kéri, vagy azt újra kívánja teljesíteni. A nyilatkozat mintája megtalálható az érettségi szoftver „*Javasolt dokumentumok*” menüpontja alatt. Ha a vizsgázót olyan vizsgatárgyból utasították pótló érettségi vizsgára, amelyikből nem lehet emelt szinten érettségi vizsgát tenni, az esetleg emelt szinten megkezdett vizsgáját a pótló érettségi vizsga során csak középszinten teheti le. Ennek megfelelően mindegyik vizsgarészt meg kell ismételnie. **Azoknál a vizsgatárgyaknál azonban, amelyeknél megváltoztak a vizsgakövetelmények a 2017. január elsejét megelőző vizsgaidőszakokban teljesített vizsgarészek beszámítására nincsen lehetőség. A vizsgakövetelmények változásáról az OH honlapján (www.oktatas.hu) a [Köznevelés/Érettségi/Érettségi vizsgatárgyak](#) menüpontban tájékozódhatnak.**
- 1.39. Az érettségi szoftverben történő adatfelvitelkor – mind a személyes adatok, mind a vizsgajelentkezések tekintetében – fokozott figyelemmel kell eljárni. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a vizsgázók a megfelelő érettségi vizsgaszervező feladatellátási helyhez kerüljenek rögzítésre. Ha szükséges, többször is ellenőrizni kell a felvitt adatokat, mert a téves adatok a vizsgaszervezésben, a vizsgák menetében és a vizsgáról kiállított dokumentumokban súlyos problémákat okozhatnak. Az érettségi szoftverben rögzített adatok hitelességéért az intézmény igazgatója felel. Az adminisztráció során felmerülő problémák megoldásához az érettségi szoftver felhasználói útmutatóját kell használni, mert abban szinte minden felmerülő kérdésre megtalálható a válasz.
- 1.40. Ha a tanuló már érettségi vizsgát tett egy kötelezően választható vizsgatárgyból, és elégtelen minősítést szerzett, a későbbiekben nem kötelező ebből a vizsgatárgyból javítóvizsgát tennie, az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez kötelezően választható vizsgatárgynak másik vizsgatárgyat is választhat.
- 1.41. A középszintű **informatika, hang-, film- és színháztechnika ismeretek, informatika ismeretek, távközlés ismeretek vizsgák** zavartalan lebonyolítása, a vizsgák könnyebb megszervezése, valamint a későbbi reklamációk elkerülése érdekében **hangsúlyozottan ajánljuk, hogy az intézményben ezekből a vizsgatárgyakból érettségi vizsgát tevő valamennyi vizsgázóval töltsenek ki szoftverválasztásra vonatkozó nyilatkozatot**. A nyilatkozatok mintái az érettségi szoftver „*Javasolt dokumentumok*” menüpontja alatt megtalálhatók. Az ajánlott nyilatkozatok mintáinak táblázataiban azon szoftverek felsorolása található meg, amelyekkel az érettségi vizsga feladatlapjai közel azonos feltételekkel (nehézség, időigény) oldhatók meg. Természetesen a táblázatokból azokat a szoftvereket, amelyek nem állnak rendelkezésre az intézményben, törölni kell. Továbbá a lista a helyi lehetőségeknek megfelelően kibővíthető olyan programokkal, amelyek funkcionalitásukban, kezelésükben a megadott programokkal közel azonosak. A lista szűkítése és bővítése az intézményvezető felelősségi körébe tartozik.

- 1.42. Javasoljuk, hogy az intézmény által szervezett középszintű testnevelés vizsgákhoz is töltsenek ki a vizsgázókkal nyilatkozatot. (A nyilatkozat javasolt formátumát megtalálhatják az érettségi szoftver „*Javasolt dokumentumok*” menüpontja alatt.)
- 1.43. A vizsgaszabályzat 24. §-ának (4) bekezdés d) pontja szerint (az (1) bekezdésben meghatározott esetben, pótló vizsga engedélyezése esetén), ha az adott vizsgatárgyban nincs szóbeli vizsgarész, az igazgató az OH, valamint a kormányhivatal egyidejű és azonnali értesítése mellett engedélyezheti, hogy a vizsgázó az adott vizsgatárgy helyett másik vizsgatárgyat válasszon. Amennyiben a vizsgázó új vizsgatárgyat választ, ám annak írásbeli vizsgája már lezajlott, az írásbeli vizsgát szóbeli vizsgával pótolhatja.
- 1.44. A vizsgaszabályzat 41. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint, ha a vizsgázó az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tett, mindkét tétel kifejtését a szóbeli tételek értékelési szabályai szerint kell értékelni, majd a két tételre adott pontszámok összegét a szóbeli vizsgán elérhető pontszám kétszeresének százalékában kell kifejezni, és ez adja a vizsga százalékos minősítését. A vizsgázónak ebben az esetben mindkét szóbeli vizsgáján legalább 12 százalékot kell teljesítenie ahhoz, hogy a vizsgatárgyból a teljesített százalékérték alapján a 41. § (3)-(4) bekezdésében meghatározottak szerint legalább elégséges osztályzatot kaphasson.

2. Az érettségi vizsga szervezésével kapcsolatos kérdések

- 2.1. **2017-től a vizsgakövetelmény és a vizsgaleírás több vizsgatárgy esetében is megváltozott.** A vizsgatárgyak **vizsgaleírásai és vizsgakövetelményei megtalálhatók az OH honlapján (www.oktatas.hu) a [Köznevelés/Érettségi/Érettségi vizsgatárgyak](#) menüpontban.**
- 2.2. A középszintű érettségi vizsgákat szervező középiskoláknak a középszintű vizsgákra vonatkozó információkat az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján, az adott vizsgatárgy részletes követelményei szerint nyilvánosságra kell hozniuk. **2017-től a vizsgakövetelmény és a vizsgaleírás több vizsgatárgy esetében is megváltozott. A vizsgakövetelmények változásáról az OH honlapján (www.oktatas.hu) a [Köznevelés/Érettségi/Érettségi vizsgatárgyak](#) menüpontban tájékozódhatnak.**
- 2.3. Tájékoztatjuk, hogy a hang- és képanyagokat az érettségi vizsgákhoz elektronikusan sokszorosított CD-n (CD-R) és DVD-n (DVD-R) juttatjuk el az iskoláknak. A lejátszók előzetes kipróbálásához a tavalyi hang- és képanyagok használhatók.
- 2.4. A vizsgaszabályzat 60/A §-ának (4) bekezdése előírja, hogy az érettségi vizsgát szervező középiskola vezetőjének biztosítania kell a Hivatal által működtetett elektronikus üzenetküldő rendszer (ADAFOR) folyamatos figyelemmel kísérését minden vizsgahelyszínen, minden vizsganapon. Az intézményben folyó írásbeli, gyakorlati érettségi vizsgák alkalmával a figyelemmel kísérést a vizsga kezdete előtt legalább 30 perccel meg kell kezdeni és az írásbeli, gyakorlati vizsgára a részletes vizsgakövetelményekben meghatározott időtartam letelte után 30 percig kell biztosítani. Az intézményben folyó szóbeli vizsgák időtartama alatt az elektronikus üzenetküldő rendszert legalább kétóránként kell megtekinteni (vagy ellenőrizni). A középiskola vezetőjének felelőssége az, hogy az üzenet minden érintett vizsgázóhoz eljusson.
- 2.5. Kérjük, hogy a középszintű szóbeli vizsgák időpontjainak meghatározásakor használják ki a tanév rendjében meghatározott teljes időszakot, vegyék figyelembe az adminisztrációs feladatok elvégzéséhez szükséges időtartamot is. A vizsgaszabályzat 42. § (1) bekezdése szerint a szóbeli érettségi vizsga befejezése után, legkésőbb az azt követő munkanapon a vizsgabizottság záróértekezletet tart. Lehetőleg az iskolában egy vizsganapon csak egy vizsgabizottság működjön. Amennyiben a vizsgaszervező kormányhivatal egy adott vizsganapra nem tud vizsgaelnököt kijelölni, kezdeményezi az iskola igazgatójánál a vizsga időpontjának megváltoztatását.
- 2.6. A vizsgaszabályzatból kivezetésre került az adminisztrációs előírás, mely szerint a rendes érettségi vizsga első írásbeli vizsgarészenek a megkezdését a vizsgázó utolsó középiskolai évfolyamon folytatott tanulmányainak befejezéséről kiállított bizonyítványba, továbbá – ha a vizsgázó abban a középiskolában tesz érettségi vizsgát, amellyel tanulói jogviszonyban áll – az iskolai törzslapra be kell jegyezni.
- 2.7. Az emelt szintű vizsgadolgozatok megtekintésének – OH által meghatározott – időpontja: 2017. június 6.
- 2.8. Kérjük a szakmai (OKJ) vizsgát is szervező középiskolák igazgatóit, hogy a szakmai szóbeli és gyakorlati vizsgák időpontjainak meghatározásakor legyenek figyelemmel az emelt szintű szóbeli vizsgák (2017. június 8-15.) időpontjaira.
- 2.9. Sok középiskolában problémát jelent a középszintű testnevelés érettségi vizsga megszervezése. Felhívjuk a figyelmet, hogy a vizsgatárgy gyakorlati vizsgarésze csak az adott vizsgabizottság középszintű szóbeli vizsgáinak időszaka alatt szervezhető meg. Az adott vizsgabizottság dönthet arról, hogy a középszintű szóbeli vizsgák időszaka alatt a gyakorlati vizsgát a testnevelés vizsgatárgy szóbeli vizsgája előtt, vagy az után szervezi meg.
- 2.10. Ha egy vizsgatárgy írásbeli vizsgarésze projektmunka, a projektmunka összeállítása és leadása felel meg az írásbeli vizsgarésznek, tehát abban az esetben, ha a vizsgázó nem adja le határidőre (az írásbeli vizsgák kezdetéig: 2017. május 5.) a projektmunkáját, az adott vizsgatárgyból az érettségi vizsgát nem kezdte meg. A jelentkezése nem törölhető, hanem a

vizsgabizottság az adott vizsgatárgyból (attól függően, hogy a vizsgázó a vizsgát szervező intézmény igazgatójának döntése alapján felróható, vagy fel nem róható okból nem kezdte meg az érettségi vizsgát) javító vagy pótló érettségi vizsgára utasítja.

- 2.11. A vizsgaszabályzat szerint a 2007/2008. tanév OKTV/SZÉTV versenyeinek eredményeivel lehetett utólagra érettségi vizsgaeredményt szerezni. A 2007/2008. tanévben vagy előtte megszerzett OKTV/SZÉTV versenyeredményeket az aktuális és a következő vizsgaidőszakokban a 2007/2008. tanévi OKTV/SZÉTV versenykiírás alapján be lehet „váltani” érettségi vizsgaeredményre. Ahhoz, hogy ezen eredmények a vizsgázó érettségi bizonyítványába/tanúsítványába bekerülhessenek, az érettségi jelentkezések benyújtásakor ezekből a tárgyakból is jelentkezni kell. A vizsgaeredmények rögzítésével kapcsolatban az érettségi szoftver eredményrögzítő moduljának kezelési útmutatója részletes tájékoztatást ad.
- 2.12. Ha a vizsgázó középszintű matematika vizsgatárgyból az írásbeli vizsga során elérte a 12 százalékot, de nem érte el a 25 százalékot, a vizsgatárgy részletes követelményeiben meghatározott módon szóbeli vizsgát tehet. A középszintű matematika vizsgatárgy szóbeli vizsgáján a szóbeli vizsgára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, tehát abban az esetben, ha a vizsgázó feleletének értékelése nem éri el a szóbeli vizsgarészre adható összes pontszám 12 százalékát, a vizsgázóval póttételt kell húzatni.
- 2.13. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el a szóbeli vizsgarészre adható összes pontszám 12%-át, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd a százalékos minősítést és az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani. Ha a vizsgázó a póttétel húzásától elzárkózik, ezt a tényt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.
- 2.14. Amennyiben a vizsgázó középiskolai tanulmányait sikeresen befejezte és az Nkt. 6. §-ában a rá vonatkozó szabályok szerinti vizsgatárgyakból legalább elégséges vizsgaminősítést szerzett, számára ki kell állítani az érettségi bizonyítványt. Ez arra az esetre is vonatkozik, ha esetleg a vizsgázónak egy olyan vizsgatárgyból van sikertelen vizsgája, amelyből számára nem kötelező legalább elégséges vizsgaeredményt szerezni. Ez esetben a sikertelen vizsgáról – a sikeres vizsgaeredményeket tartalmazó bizonyítvány mellett – törzslapkivonatot kap.
- 2.15. Az érettségi bizonyítványba minden legalább elégségesre teljesített vizsga minősítését be kell írni, kivéve, ha a vizsgázó az adott vizsgatárgyból több vizsgaeredménnyel rendelkezik, mert ez esetben azok közül – a vizsgázó írásbeli nyilatkozatának megfelelően – csak az egyik eredmény kerül a bizonyítványba, a többitől tanúsítványt kell kiállítani.
- 2.16. **A vizsgaszabályzat 2016. október 15-ei módosítása szerint az érettségi bizonyítványnak tartalmazni kell annak tényét, hogy az érettségi bizonyítvány a Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti 4. és az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti 4. szintet tanúsít. A jelenleg az intézményeknél lévő bizonyítvány nyomtatványok felhasználhatóak, de mivel ezen nyomtatványok még nem tartalmazzák a fent említett szint meghatározást, így az érettségi bizonyítvány „Egyéb záradékok:” részébe kell bejegyezni a jogszabály által meghatározott kiegészítést az alábbi szöveggel: *Jelen érettségi bizonyítvány a Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti 4. és az Európai Képesítési Keretrendszer szerinti 4. szintet tanúsít.* A forgalomba kerülő új érettségi bizonyítvány nyomtatványokban már nyomtatott formában szerepelni fog a fenti jogszabályi rendelkezés.**
- 2.17. Sem az érettségi bizonyítványba, sem a tanúsítványba nem kerülhet elégtelen vizsgaminősítés. A sikertelen vizsgáról a vizsgázónak törzslapkivonatot kell átadni.
- 2.18. Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az intézmény az előrehozott vizsgákról sem bizonyítványt, sem tanúsítványt nem állíthat ki, a vizsgázók ezekről az eredményekről törzslapkivonatot kapnak.
- 2.19. A vizsgázó érettségi bizonyítványa/tanúsítványa nyelvvizsga-bizonyítvánnyal egyenértékű dokumentumnak minősül abban az esetben, ha emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsgán a vizsgaszabályzatban előírt feltételeket teljesítette. Ennek tényét a vizsgázó érettségi bizonyítványában/tanúsítványában és a törzslapon rögzíteni kell. Ha a vizsgázó emelt szinten idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tesz, akkor az erről a vizsgáról kiállított törzslapkivonaton a nyelvvizsga egyenértékűsége vonatkozó záradékot nem kell feltüntetni. Az egyenértékűség tényét akkor kell majd záradékban rögzíteni a törzslapon és természetesen a bizonyítványban/tanúsítványban, amikor a vizsgázó érettségi bizonyítványt/tanúsítványt kap az adott eredményről.
- 2.20. Az érettségi adminisztrációnak továbbra is az egyik legfontosabb ellenőrzési pontja a törzslapok (ideértve a korábbi vizsgák törzslapkivonatait is) és a kiállított érettségi dokumentumok összeolvasása. Kérjük, hogy a fordítsanak kiemelt figyelmet a vizsgabizottság dokumentumainak elkészítésére, hogy azok egy estleges jogorvoslati eljáráshoz megfelelő alapot tudjanak biztosítani.
- 2.21. Kérjük, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet arra, hogy a vizsgázók megfelelő tájékoztatást kapjanak a jogorvoslati lehetőségekről. Fontos, hogy fellebbezést csak jogszabálysértésre hivatkozva lehet benyújtani. Ha a szóbeli vizsgán nem történt jogszabálysértés, a szóbeli vizsga eredményét felülvizsgálni nem lehet. A szóbeli vizsgán a tantárgyi bizottság vagy a vizsgabizottság által megállapított pontszámot a vizsgázónak el kell fogadnia, ugyanis a Kúria elvi jelentőségű Kfv.II.39.055/2012/9. számú döntése alapján nem gyakorolhatja a bíróság megváltoztató jogkörét akkor, amikor a vizsgázó magát a vizsgáztató mérlegelése során hozott döntését kifogásolja, hiszen azt kellő szakmai tudás és a szóbeli vizsga szakmai

minőségének megfelelő kontrollja hiányában nem bírálhatja felül. A törvényben és a vizsgaszabályzatban foglaltaknak megfelelően folytatott vizsga alapján megállapított szóbeli eredmény megváltoztatására nincs jogszabályi lehetőség.

- 2.22. A közreműködők díjazására vonatkozó díjfizetési szabályokat a vizsgaszabályzat 60. §-a tartalmazza.
- 2.23. Amennyiben a vizsgabizottság működését követően szükségessé válik egy új érettségi bizonyítvány, illetve tanúsítvány kiállítása (pl. az előzőbe hibás adat került), akkor az új bizonyítványt az aktuális dátummal kell kiállítani, csak az igazgató írja alá, és a vizsgabizottságot működtető intézmény körbélyegzőjének lenyomatával kell ellátni. Ezekben az esetekben az új bizonyítványban, tanúsítványban alkalmazandó záradékként a következő szöveget javasoljuk: „Jelen bizonyítványt/tanúsítványt a sorszámú, kelt, hibásan kiállított bizonyítvány/tanúsítvány helyett adtam ki.” Az okirat sorszámának javítását az érettségi törzslapon is el kell végezni, valamint a Központi Érettségi Bizonyítvány, Tanúsítvány és Törzslapkirovat Nyilvántartásba jelenteni kell a régi bizonyítvány visszavonását és az új kiállítását. A javított törzslap hiteles másolatát meg kell küldeni abba a vizsgaszervező kormányhivatalba, amely az érettségi vizsgaszervező telephely városa szerint a vizsgaszervezésben illetékes.
- 2.24. Elveszett vagy megsemmisült érettségi bizonyítvány/tanúsítvány helyett nem új érettségi bizonyítványt/tanúsítványt, hanem másodlatot kell kiállítani a törzslap alapján. A másodlat kiállítására vonatkozó előírásokat a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 114. §-a tartalmazza. Külön kiemeljük, hogy az érettségi bizonyítványokról/tanúsítványokról másodlatot engedélyezett, sorszámozott bizonyítvány-/tanúsítványnyomtatványon nem lehet kiállítani. Kérjük, fordítsanak kiemelt figyelmet a tartalmilag és formailag megfelelő másodlatok kiállítására. A megfelelő érettségi bizonyítvány és tanúsítvány másodlatok kiállításához segítséget nyújtanak az érettségi szoftver Dokumentumok/Javasolt dokumentumok menüpontja alatt letölthető minták.
- 2.25. Kérjük, fordítsanak fokozott figyelmet a bizonyítvány- és tanúsítványnyomtatványok kezelésére. A köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 115.-116. §-a tartalmazza az erre vonatkozó előírásokat. Külön kiemeljük, hogy az említett rendelet 116. §-a szerint az iskolának az elveszett, megsemmisült üres bizonyítványnyomtatvány, tanúsítvány érvénytelenségéről szóló közlemény közzétételét kell kezdeményeznie az oktatásért felelős miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapjában. Az intézménynek a közlemény közzétételére vonatkozó hivatalos levelét az Oktatási Hivatal Tanügyigazgatási és Köznevelési Hatósági Főosztályának kell megküldenie (1054 Budapest, Szalay u. 10-14.). A levélben meg kell jelölni az intézmény azonosító adatain kívül (pontos név, cím, OM azonosító) az adott bizonyítványnyomtatvány egyedi azonosításához szükséges adatokat és az érvénytelenség időpontját.

3. A szakgimnáziumokban és szakközépiskolákban szervezett érettségi vizsgával kapcsolatos kérdések

3.1. A szakgimnáziumban – munkarendtől függetlenül – kötelezően választandó vizsgatárgyként szakmai vizsgatárgyból kell érettségi vizsgát tenni.

3.2. A szakgimnáziumban szakmai vizsgatárgyból a vizsgázónak akkor is érettségi vizsgát kell tennie, ha a 2016/2017. tanévben évet ismételt, és az ezt megelőző tanévben előrehozott vizsga keretében sikeres érettségi vizsgát tett szakmai előkészítő vizsgatárgyból. A korábbi vizsgaidőszakban sikeresen teljesített szakmai előkészítő vizsgatárgy nem mentesítheti a vizsgázót a szakmai vizsgatárgy kötelező vizsgája alól.

3.3. A szakmai érettségi vizsgák jogszabályi háttérének kidolgozása a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal hatáskörébe tartozik (www.nive.hu, szakkepzes@lab.hu).

3.4. A szakmai előkészítő vizsgatárgyakból utoljára a 2016. év október-novemberi vizsgaidőszakában lehetett érettségi vizsgát tenni. 2017. január 1-jétől az érettségi vizsgán választható vizsgatárgyak listája megváltozott, a szakmai előkészítő vizsgatárgyakból már nem lehet érettségi vizsgát tenni abban az esetben sem, ha valakit ezen vizsgatárgyakból javító vagy pótló vizsgára utasítottak.

3.5. A közismereti informatika vizsgatárgy nem helyettesíti az informatika ismeretek szakmai vizsgatárgyat. Amennyiben a vizsgázó közismereti informatika vizsgatárgyból szeretne érettségi vizsgát tenni, úgy azt – a kötelező szakmai vizsgatárgy mellett - szabadon választott 6. vizsgatárgyként teheti le.

3.6. A vizsgázók érettségi bizonyítványába a szakmai vizsgatárgy vizsgájának sikeres letételét követően a vizsgaszabályzat szerint a következő záradék kerül: „Jelen érettségi bizonyítvány szakmai érettségi végzettséget tanúsít, továbbá FEOR számú munkakör betöltésére képesít.” A betölthető munkakörök listáját az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

3.7. Azon vizsgázók bizonyítványát is el kell látni a fenti záradékkal, akik a szakmai vizsgatárgy követelményeit a vizsgaszabályzatban biztosított mentességgel élve teljesítették.

- 3.8. Az Nkt. 6. § (2a) bekezdése szerint, aki szakközépiskolában államilag elismert szakképesítést szerzett és a szakközépiskolában érettségi vizsgát kíván tenni, annak a kötelezően választandó vizsgatárgyból nem kell számot adnia a tudásáról. Ez azt jelenti, hogy az érintett tanulók a négy kötelező vizsgatárgy sikeres érettségi vizsgája után megkapják az érettségi bizonyítványukat. (Természetesen a tanulók a négy kötelező vizsgatárgyon felül további vizsgatárgyakból is tehetnek érettségi vizsgát.) Ha a fenti képzésben részt vevő tanuló a szakvéleménye alapján mentességet kap egy kötelező vizsgatárgy letétele alól, a kötelező vizsgatárgy helyett egy másik vizsgatárgyból kell érettségi vizsgát tennie, tehát az érintett vizsgázóknak az államilag elismert szakképesítés mellett minimum 4 vizsgatárgyból meg kell szerezniük a legalább elégséges érettségi eredményt. A vizsgaszabályzat 12. § (6a) bekezdése szerint szakközépiskolában az érettségi vizsgára felkészítő évfolyamokat követő érettségi vizsgára való jelentkezéskor igazolni kell, hogy a jelentkező rendelkezik iskolai rendszerű nevelésben-oktatásban szerzett, államilag elismert szakképesítéssel. A fenti képzésen részt vevő vizsgázók esetében az érettségi bizonyítvány nyomtatvány nem változik meg, az érintett tanulók számára is a jelenleg használatos érettségi bizonyítványt kell kiállítani és a vizsgaszabályzat 1. számú mellékletének II. Záradékok alcíme alatt található, 16. sorszámú kötelező záradékkal kell ellátni.
- 3.9. A szakközépiskolában azon tanulókra, akik esetében a kétéves képzés a 2015/2016. tanévben kezdődött és az Nkt. 99/D §-a szerint a képzés kifutó jelleggel 2017-ben fejeződik be, a közösségi szolgálat elvégzésének kötelezettsége nem vonatkozik. A 2016. szeptember 1-jétől induló szakközépiskolai kétéves érettségi felkészítő évfolyamokon tanulók az Nkt. 13. §-a szerint már egyértelműen szakközépiskolások, ebből következően az itt tanulókra az Nkt. 6. §-ban a közösségi szolgálatra vonatkozó feltétel már egyértelműen értelmezhető.
- 3.10. Az érettségi vizsgaszervezési feladatok a szakképzési centrumok esetében is az intézményre vonatkozóan kerülnek meghatározásra. A vizsgaszabályzat 10. § (4) bekezdése szerint az igazgató számára meghatározott feladatokat és hatásköröket a középiskola vagy a többcélú intézmény vezetője látja el. A szakképzési centrum – mint köznevelési intézmény – vezetője a főigazgató, ezért a vizsgaszabályzat által a köznevelési intézmény vezetője számára meghatározott feladatokat a főigazgató látja el, a számára biztosított hatásköröket a főigazgató gyakorolja. Arra természetesen van lehetőség, hogy a főigazgató az intézményvezető számára meghatározott érettségi feladatokat – megfelelően dokumentált módon – átruházza a tagintézményvezetőre. Fontos megjegyezni, hogy az érettségi szoftver által előállított törzslapon, törzslapkivonaton nem csak a vizsgabizottságot működtető intézmény neve (tehát a szakképzési centrum), hanem az érettségi vizsgaszervező tagintézmény neve és címe is megjelenik. (Ezek az adatok a hivatalos KIR intézménytörzsből származnak, az érettségi szoftverben nem módosíthatóak.) Az érettségizető tagintézményekben természetesen működhetnek vizsgabizottságok, ez nem változtat azonban azon a tényen, hogy az adott tagintézmény nem önálló intézmény, ezért a bizonyítványba a vizsgabizottságot működtető intézmény (nem a tagintézmény) nevét, címét és OM azonosítóját kell beírni. A bizonyítvány keltezéséhez azt a települést kell beírni, ahol valójában a bizonyítvány kiállítása történt. A bizonyítványra annak a vizsgabizottságnak a pecsétje kerül, amely vizsgabizottság az eredményt megállapította. A vizsgaszabályzat nem tiltja, hogy a vizsgaszervező tagintézmény neve is megjelenjen a vizsgabizottság körbélyegzőjén. Ez a szakképzési centrum belső szabályin múlik. Amennyiben a szakképzési centrum belső szabályai nem teszik lehetővé, hogy a körbélyegzőn a szakképzési centrum tagintézményének nevét is szerepeltessék, úgy ez esetben is javasolt a körbélyegzők megkülönböztetése (pl. sorszámozással). Az intézmény vezetője az aláírási jogát a tagintézmény-vezetőjére – megfelelően dokumentált módon – átruházhatja, ez esetben utóbbi írhatja alá a bizonyítványt, a jegyzőkönyveket és a törzslapokat.

4. A két tanítási nyelvű nevelést-oktatást folytató középiskolákkal kapcsolatos kérdések

- 4.1. A két tanítási nyelvű nevelésre-oktatásra érvényes vizsgarend szerint csak azok a jelentkezők tehetnek érettségi vizsgát, akik a két tanítási nyelvű nevelésben-oktatásban vesznek/vettek részt.
- 4.2. A vizsgaszabályzat 53. § (6) bekezdése alapján a vizsgázóknak – amennyiben a két tanítási nyelvű nevelésben-oktatásban jutottak el az érettségi vizsgához – a tanulói jogviszonyuk fennállása alatt mindenképpen a két tanítási nyelvű vizsgarend szerint kell vizsgázniuk. Tehát a vizsgaszabályzat 53. § (4) bekezdés a), b) pontja szerint a kötelező idegen nyelv vizsgatárgy a célnyelv, továbbá a célnyelven tanult tantárgyak közül legalább kettőből – annak valamennyi tételéből – célnyelven kell vizsgázniuk.
- 4.3. A két tanítási nyelvű rendszer szerint vizsgázóknak az oktatás célnyelvből, mint idegen nyelvből kell vizsgázniuk. A vizsgaszabályzat nem írja elő kötelezően az emelt szintű érettségi vizsgát a célnyelvből, hanem a célnyelvet csak mint kötelező idegen nyelvet határozza meg. A felsőfokú nyelvvizsga-bizonyítvánnyal való egyenértékűség megszerzésének azonban feltétele, hogy célnyelvből az emelt szinten tett érettségi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgáit, azoknak minden vizsgarészét a részletes követelményekben meghatározott módon, a vizsgázó legalább 60 százalékra teljesítse. A vizsgázó tehát jelentkezhet célnyelvből középszintű vizsgára. Ezzel elesik a nyelvvizsga megszerzésének lehetőségétől, ám két másik vizsgatárgyból ekkor is célnyelven kell vizsgáznia.
- 4.4. Ha a vizsgázó a célnyelv (kötelező idegen nyelv) vizsgatárgyból tett érettségi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgáit, azoknak minden vizsgarészét a részletes követelményekben meghatározott módon teljesíti, és emelt szinten 40-59 százalékos eredményt ér el, a

vizsgaszabályzat 45. § (4) bekezdés b) pontja alapján az érettségi bizonyítványa alapfokú (B1) komplex típusú nyelvvizgabizonyítvánnyal egyenértékű okiratnak minősül.

4.5. A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról szóló 26/1997. (VII. 10.) MKM rendelet 1. számú melléklete, illetve a 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet 4.§-a alapján legalább két évig célnyelven kell tanítani azokat a tantárgyakat, amelyekből célnyelven lehet érettségi vizsgát tenni. A tanuló maga választhatja ki ezen tantárgyak közül azt a kettőt, amelyikből célnyelven kíván érettségi vizsgát tenni. Nem lehetséges tehát, hogy egy tanuló olyan vizsgatárgyból válassza az idegen nyelvű vizsgát, amely nem tartozik a két évig célnyelven tanított tárgyak közé.

4.6. A vizsgázóknak a célnyelven teljesített vizsgatárgyakból az érettségi vizsgán minden vizsgatételből teljes egészében célnyelven kell vizsgázniuk.

4.7. A célnyelven kiállított törzslapokat a vizsgázó magyar nyelvű törzslapjához csatolva kell lefűzni.

5. A nemzetiség nyelvén oktató középiskolákkal kapcsolatos kérdések

5.1. Felhívjuk figyelmüket arra, hogy a nemzetiségi nyelv és irodalom vizsgatárgyak struktúrája egységessé vált, és megegyezik a magyar nyelv és irodalom vizsgáival.

5.2. A nemzetiségi nevelésre-oktatásra érvényes vizsgarend szerint csak azok a jelentkezők tehetnek érettségi vizsgát, akik a nemzetiségi nevelésben-oktatásban vesznek/vettek részt.

5.3. A vizsgaszabályzat 53. § (2) bekezdés a) pontja alapján a vizsgázóknak – amennyiben a nemzetiségi nevelésben-oktatásban jutottak el az érettségi vizsgához – mindenképpen a nemzetiségi nevelésre-oktatásra érvényes vizsgarend szerint kell vizsgázniuk. Tehát kötelező az anyanyelv (nemzetiségi nyelv) és irodalom, továbbá a nemzetiség nyelvén tanult tantárgyak közül legalább kettőből a nemzetiség nyelvén kell vizsgázniuk. Vagyis a nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő tanulók számára nincs választási lehetőség, az anyanyelv (nemzetiségi nyelv) és irodalom vizsgatárgy mellett kötelezően két másik vizsgatárgyból is a nemzetiség nyelvén kell érettségi vizsgát tenniük, különben nem kaphatnak érettségi bizonyítványt.

5.4. A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI. 5.) MKM. rendelet 2. számú melléklete, illetve a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet határozza meg, hogy a nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő középiskolákban a tanulónak hány tantárgyat kell ezen a nyelven tanulnia. A tanuló maga választhatja ki a nemzetiség nyelvén tanult tantárgyak közül azt a kettőt, amelyikből a nemzetiség nyelvén kíván érettségi vizsgát tenni. Nem lehetséges tehát, hogy egy tanuló olyan vizsgatárgyból válassza az idegen nyelvű vizsgát, amely nem tartozik a nemzetiség nyelvén tanított tárgyak közé.

5.5. Az idegen nyelvű törzslapokat a vizsgázó magyar nyelvű törzslapjához csatolva kell lefűzni.

Tisztelt Intézményvezető Asszony / Intézményvezető Úr!

Az előzőekben a vizsgaszervezés során gyakran felmerülő kérdésekre hívtuk fel a figyelmét. Az érettségi vizsgák zavartalan lebonyolításához azonban mindezekon túl nélkülözhetetlen az emelt szintű érettségi vizsgákon a pedagógus kollégák szerepvállalása. Ehhez kérjük az Önök támogatását, együttműködését!

Az érettségi vizsgák lebonyolításához sok sikert kívánva, üdvözlettel

Budapest, 2017. január 23.

Pongrácz László s. k.
főosztályvezető
Köznevelési Programok Főosztálya